

Kirke i en ny tid?

Kanskje berre utfordringane ved dei to tidlegare store epokeskifta i Vestens historie, nemlig frå oldtid til mellomalder, og frå mellomalder til nyare tid, kan samanliknast med den prøva kyrkja no er sett på.¹

Hva er det som særlig skulle være nytt i vår tid, og som utfordrer de kristne kirker til nytenkning?

1. Kulturskiftet

- Fra det moderne til det “postmoderne”?
- Fra det lokale til det globale?
- Fra landsbygd til det urbane?
- Fra produksjonssamfunn til konsumentssamfunn?
- identitet som sosial konstruksjon, garderobe/teateridentitet (jeg shopper, altså er jeg)
- Fra industrisamfunn til elektronisk tidsalder?
- Fra gode sosiale nettverk til ensomhet, forskyvningen i familiemønsteret?
- Fra geografisk fellesskap til nye nettverk?
- Marginaliseringen av det kristne verdigrunnlaget i de vestlige samfunn.

2. Tilbakegangen for de etablerte kirkesamfunn

- Tro og tilhørighet – tro og kirkemedlemskap førte naturlig til gudstjeneste?
- Tilhørighet uten tro – den gudstjenestefeirende menighet blir stadig mindre?
- Tro uten tilhørighet – privatisering av troen, ikke bruk for gudstjeneste?
- Tro på tilhørighet, det typiske i de nordiske folkekirker?
- Verken tro eller tilhørighet. Vil de etablerte kirkesamfunn dø ut?
- Det religiøse mangfold også i Vest-Europa.

3. Forskyvningen av kristenheten²

- Fra nord til sør
- Fra tradisjonelle kirkesamfunn til nye typer av nettverk

4. Kirkens blivende oppdrag

Hva med noen formuleringer som søker å kombinere det dobbelte kjærlighetsbud (Matt 22,37-40) og misjonsbefalingen (Matt 28,19-20).

I lydighet mot Herrens befaling og i omsorg og kjærlighet til alle mennesker, er det kirkens oppdrag til alle tider å gjøre mennesker til disipler av Jesus Kristus. Dette gjøres ved forkynnelse i ord og gjerning, ved dåp som innlemmelse i et kristent fellesskap, menigheten, hvor de kan vokse i nåde og kjennskap til Herren og hans vilje, og bevisstgjøres og utrustes til å tjene Gud og sine medmennesker i menigheten og i verden.

¹ Per Magne Aadnanes, “Tusenårsskiftet – et kulturskifte? Evangeliet, sekulariseringa og ‘the New Age’” i *Evangeliet og vår kultur*, Ole Chr. M. Kvarme/Olav Fykse Tveit (red.), Oslo: Verbum 1995, 263-279. 263.

² Alister E. McGrath, *The Future of Christianity*, Blackwell Manifestos, Oxford 2002 og Philip Jenkins, *The Next Christendom. The Coming of Global Christianity*, Oxford University Press, Oxford 2002

Vi lever i en tid da det er mer nødvendig enn på lenge å gjennomtenke hva som hører med til det essensielle og uoppgivelige i den kristne tro, og hva som er historisk betingede tradisjoner som vi må være villige til å forandre dersom disse hindrer oss i å nå ut til mennesker, særlig unge, som er preget av samtidens kultur.

5. Særlige utfordringer til kirkene i vår tid?

“Jissakars sønner, som forstod seg på tidene så de visste hva Israel burde gjøre”, 1 Krøn 12,32.

- Utfordringen til “dobbel lytting”. Ta kulturen rundt oss på alvor, “mind the gap”
- Har vi en “teologi for forandring”? *Ecclesia semper reformanda*
- Fra vedlikehold til misjon – gjenoppdagelse av det apostoliske ved kirken?, jf rapporten til det engelske kirkemøtet i 2004, *Mission-shaped Church*.
- Hva er de viktigste kjennetegn på det å være en kristen menighet?

6. Aktuelle reformer, særlig i England og i Norge

- CofE, den anglikanske kirke i England er i ferd med å snu den negative utvikling, særlig i Londonområdet:
 - i. Ved å tillate et mangfold av ulike typer av menigheter ved siden av de tradisjonelle soknemenighetene, *fresh expressions of Church*. Nødvendig å ny-forestille seg (reimagine) hva det innebærer å være kirke i en ny tid.
 - ii. Ved et mye mer fleksibelt gudstjenesteliv som sikter på ulike subkulturer og aldersgrupper, ofte med flere ulike gudstjenester i en kirke på en søndag
- I Norge noe av den samme utvikling:
 - Ved å tillate prøveordninger med nye menighetstyper, ungdomsmenigheter, profilmeneigheter, ikke-geografiske menigheter.
 - Ved å i gangsette en reformprosess av gudstjenestelivet etter følgende verdier: *fleksibilitet, involvering og stedegengjøring*
www.kirken.no/gudstjeneste , Møtestedet.

7. Ytre forandringer og reformer skaper ikke i seg selv nytt liv og vekst, det er det Den Hellige Ånd som gjør:

Du sender din Ånd, og det skapes liv, du fornyer jordens overflate, Sal 104,30

- Mange steder kveles og utslukkes Ånden av foreldede strukturer og tradisjoner og ungdomsgenerasjonen forsvinner
- Der hvor Ånden begynner å virke på en ny måte må vi tillate at det skapes nye ytringsformer

Jf aktuelle bøker på norsk:

Thor Hesselberg (red), *Kirkens framtid og framtidens kirke*, Oslo: Luther 2006

Ove Conrad Hanssen, *Et godt tre bærer god frukt. Visjoner og strategier for vekst og utvikling i lokale menigheter*, Oslo: Luther 2007

Thor Hesselberg (red), *Gudstjenestefornyelse og menighetsutvikling*, Oslo: Luther 2007

Rune Rasmussen, *Misjonerende menighet. Lokal menighetsutvikling i en global kirke*, Oslo: Verbum 2004

Oddbjørn Stangeland, *Edderkopp og sjøstjerne. En fortelling om å krysse grenser i misjonær menighetsutvikling*, Oslo: Luther 2008

Ove Conrad Hanssen, Stavanger oktober 2008